

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 245/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Michalom Fecil'akom, advokátom, Jesenná 8, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 57 Ek 935/2018 zo 16. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. februára 2021 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica

(ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 57 Ek 935/2018 zo 16. novembra 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako oprávnený v exekučnom konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 57 Ek 935/2018 sa od povinného domáhal vymoženía istiny 12 712,89 eur na základe exekučného titulu – rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 25 C 159/2008 zo 6. novembra 2017. Dňa 20. júna 2018 sťažovateľ doručil súdu späťvzatie návrhu z dôvodu, že povinný 19. júna 2018 uhradil sumu 26 487,57 eur, a požiadal súd o priznanie náhrady trov konania v rozsahu 100 %. Okresný súd bez vedomosti o späťvzatí sťažovateľa 22. júna 2018 poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Bronislavu Pračkovú. Povinný podal 16. júla 2018 návrh na zastavenie exekúcie. Vyšší súdny úradník rozhodol o tomto návrhu uznesením sp. zn. 57 Ek 935/2018 z 31. augusta 2018 tak, že exekúciu zastavil v časti istiny 12 712,89 eur a návrh na zastavenie exekúcie vo zvyšnej časti (trov exekučného konania oprávneného) zamietol s odôvodnením, že povinný síce uhradil celú pohľadávku oprávneného, avšak až po podaní návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, čím oprávnenému vznikli v súvislosti s týmto návrhom trovy konania. Povinný proti uzneseniu sp. zn. 57 Ek 935/2018 z 31. augusta 2018 v časti, ktorou vyšší súdny úradník zamietol návrh na zastavenie exekúcie v časti trov exekúcie oprávneného, podal sťažnosť. Sudca uznesením sp. zn. 57 Ek 935/2018 z 5. júna 2019 rozhodol o sťažnosti povinného tak, že uznesenie sp. zn. 57 Ek 935/2018 z 31. augusta 2018 zmenil vo výroku II tak, že exekúciu zastavil v celom rozsahu podľa § 61k ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku a zároveň zrušil výrok III uvedeného uznesenia, ktorým vyšší súdny úradník žiadnemu účastníkovi nepriznal trovy exekučného konania v súvislosti s podaním návrhu povinného na zastavenie exekúcie. Vyšší súdny úradník následne rozhodol o výške náhrady trov exekučného konania uznesením sp. zn. 57 Ek 935/2018 z 15. novembra 2019, ktorým uložil povinnosť oprávnenému zaplatiť trovy exekučného konania povinnému v sume 460,11 eur a súdnemu exekútorovi trovy exekútora v sume 72 eur. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o výške náhrady trov podal oprávnený sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca uznesením sp. zn. 57 Ek 935/2018 z 19. marca 2020, ktorým uznesenie o výške náhrady trov exekučného konania z 15. novembra 2019 zrušil.

3. Následne vyšší súdny úradník uznesením sp. zn. 57 Ek 935/2018 z 18. júna 2020 rozhodol, že oprávnený nemá nárok na náhradu trov exekučného konania (I. výrok), že povinný nemá nárok na náhradu trov exekučného konania (II. výrok) a že súdny exekútor nemá nárok na náhradu trov exekútora (III. výrok).

4. Proti I. výroku uvedeného uznesenia podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosť sťažovateľa zamietol.

5. Sťažovateľ je toho názoru, že napadnuté uznesenie nemôže z ústavného hľadiska obstať, pretože ním došlo k popretiu jeho nároku na náhradu účelne vynaložených trov, ktoré v exekučnom konaní platil, a to z dôvodu nesprávne zisteného skutkového stavu veci spoločne s nesprávnym právnym posúdením veci. Vytkol, že mu nebol uhradený celý nárok, ktorý si uplatnil v predmetnom exekučnom konaní, konkrétne suma poplatku za vydanie poverenia v sume 16,50 eur a trov právneho zastúpenia v exekučnom konaní v sume 366,17 eur, teda spolu 382,67 eur. Uviedol, že počas celého exekučného konania tvrdil a preukazoval skutočnosť, že zo strany povinného nikdy nedošlo k uhradeniu celej čiastky, ktorej vymoženia sa domáhal v návrhu na vykonanie exekúcie. Túto skutočnosť však podľa neho okresný súd nebral na zreteľ s prísne formálnym odôvodnením, že povinný platbou z 19. júna 2018 uhradil nielen istinu v sume 12 712,89 eur vyplývajúcu z exekučného titulu, ktorú si uplatnil exekučným petitom, ale keďže sťažovateľovi plnil až sumu 26 487,57 eur, tak uhradil sťažovateľovi aj trovy v sume 382,67 eur, ktoré mu v súvislosti s dôvodne podaným návrhom na vykonanie exekúcie vznikli.

6. Takéto odôvodnenie okresného súdu sa síce podľa sťažovateľa na prvý pohľad môže zdať správne, avšak v predmetnom konaní nemôže obstať, pretože suma, ktorú povinný 19. júna 2018 uhradil (26 487,57 eur), v sebe nezahŕňa trovy exekučného konania sťažovateľa, pretože tak, ako sťažovateľ uviedol vo svojich podaniach v predmetnom konaní, táto suma s poukazom na I. výrok exekučného titulu predstavuje istinu v sume 12 712,89 eur spoločne s 9,5 % ročným úrokom z omeškania od 23. januára 2007 do 19. júna 2018 v sume 13 774,68 eur, t. j. spoločne 26 487,57 eur. S poukazom na I. výrok exekučného titulu teda musí byť podľa sťažovateľa zrejmé, že zo strany povinného nedošlo k úhrade trov exekučného konania.

7. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že napadnutým uznesením okresný súd porušil jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv zaručených v ústave, v listine a v dohovore napadnutým uznesením okresného súdu o nároku sťažovateľa na náhradu trov exekučného konania.

9. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

10. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu

nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04).

11. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

12. Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) zvlášť extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo zároveň aj k nepripustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

13. Ústavný súd z uvedených hľadísk preskúmal napadnuté uznesenie a nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup okresného súdu nemajúci oporu v zákone. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol:

„V prejednávanej veci bola exekúcia uznesením sp. zn. 57Ek/935/2018 zo dňa 05.06.2019 právoplatne zastavená podľa § 61k ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku v celom rozsahu vrátane trov exekúcie oprávneného vo výške 382,67 eur a úhradou celého predmetu vymáhania sa exekúcia skončila. Povinný platbou zo dňa 19.06.2018 uhradil nielen istinu v sume 12.712,89 eur vyplývajúcu z exekučného titulu, ktorú si uplatnil exekučným petitom, ale keďže oprávnenému plnil až sumu 26.487,57 eur, uhradil

oprávnenému aj trovy vo výške 382,67 eur, ktoré mu v súvislosti s dôvodne podaným návrhom na vykonanie exekúcie vznikli (pozn. povinný uhradil oprávnenému pohľadávku až dňa 19.06.2018, t. j. po začatí exekučného konania, ktoré sa začalo dňa 13.06.2018 dorúčením návrhu na vykonanie exekúcie súdu). Z toho vyplýva, že povinný uhradil dňa 19.06.2018 oprávnenému celý vymáhaný nárok (§ 48 ods. 3 písm. g) Exekučného poriadku) vyplývajúci z poverenia na vykonanie exekúcie vrátane trov exekúcie oprávneného vo výške 382,67 eur, ktorých priznania sa oprávnený podanou sťažnosťou domáha. Súd nepopiera, že v zmysle § 199a ods. 1 Exekučného poriadku má oprávnený nárok na náhradu trov exekúcie v súvislosti s podaním návrhu na vykonanie exekúcie (výdavky na zaplatený súdny poplatok, výdavky na zastupovanie oprávneného v exekučnom konaní, príp. hotové výdavky s podaním návrhu na vykonanie exekúcie), no keďže tieto už boli uhradené, oprávnený nemá nárok na ich ďalšiu úhradu. Preto vyšší súdny úradník nerozhodol nesprávne, keď I. výrokom rozhodol, že oprávnený nemá nárok na náhradu trov exekučného konania. K námietke oprávneného, že tvrdenie vyššieho súdneho úradníka uvedené v bode 18 sa nezakladá na pravde a oprávnený nesúhlasí s právnym posúdením v ňom uvedeným, súd uvádza, že predmetom vymáhania bola len istina vyplývajúca z exekučného titulu, keďže oprávnený si návrhom na vykonanie exekúcie uplatnil len istinu bez príslušenstva, t. j. návrhom si neuplatnil úrok z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy istiny 12.712,89 eur od 23.01.2007 do zaplatenia. Preto sú irelevantné akékoľvek tvrdenia oprávneného týkajúce sa úroku z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 12.712,89 eur od 23.01.2007 do zaplatenia. Pre súd sú právne významné len skutočnosti týkajúce sa oprávneným vymedzeného rozsahu exekúcie a keďže v rámci exekúcie bol od povinného vymožený celý exekučný nárok v zmysle § 48 ods. 3 písm. g) Exekučného poriadku, súd nemohol vziať na zreteľ oprávneným uvádzané tvrdenie o úhrade úroku z omeškania platbou povinného zo dňa 19.06.2018, ktoré s prejednávanou vecou nesúvisí.“

14. Závery okresného súdu sú v napadnutom uznesení riadne zdôvodnené, uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Ústavný súd tak nezistil také zásahy do práv sťažovateľa, ktoré by boli z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Rovnako nemožno dospieť ani k záveru, že by bol výklad okresného súdu z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný v takej miere, aby v dôsledku

toho mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z návrhu na vykonanie exekúcie priloženého aj k ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ si uplatnil len istinu bez príslušenstva. Za týchto okolností sa záver okresného súdu o tom, že povinným reálne zaplatená suma zahŕňa aj trovy oprávneného (hoci pri zaplatení takto nebola zamýšľaná), nejaví ako arbitrárny či ústavne neudržateľný. Sťažovateľovi napokon nič nebráni podať nový návrh, ktorým bude žiadať nútené vymożenie prisúdeného príslušenstva, resp. jeho doteraz neuhradenej časti.

15. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy, pričom vo svojej judikatúre sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému okresný súd pri interpretácii a aplikácii zákona dospel. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či napadnuté uznesenie spĺňalo požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru).

16. Skutočnosť, že okresný súd v napadnutom uznesení zaujal právny názor, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 122/05). Podľa názoru ústavného súdu sa okresný súd v napadnutom uznesení takéhoto výkladu či aplikácie zákonného predpisu nedopustil.

17. Na základe uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2021

Robert Šorl
predseda senátu